

אמונה בצדקת הדרך

הגאון רבי אהרן בקשט זצוק"ל

סיפור מדהים סופר על ידי אחד מנכדי הגאון רבי אהרן בקשט: הוא נודע בשם "השאולר רב", ונקרא בשם 'רבי ארצ'יק' והיה אחד מבכירי תלמידי ישיבת סלבודקה. באחד הימים פנה אליו הסבא מסלבודקה וביקש ממנו לכהן כראש הישיבה. באותה תקופה סלבודקה היתה הישיבה החשובה ביותר באירופה, ולכהן בה כראש ישיבה היה התפקיד הנכסף ביותר בעולם הישיבות.

ר' ארצ'יק השיב כי לפני שיוכל לקבל את התפקיד הנכבד, דרושים לו מספר ימים כדי לבדוק משהו. כמה ימים לאחר מכן הוא חזר אל הסבא ואמר לו כי הוא מצטער אך אינו יכול לקבל על עצמו את התפקיד. הסבא הופתע מתשובתו ושאל אותו מדוע, אך הוא התחמק מתשובה.

במשך מספר שבועות, ניסה הסבא לשכנע אותו לגלות מדוע אינו יכול להיות ראש הישיבה, ללא הצלחה. בסופו של דבר, ציווה עליו הסבא בגזרת רב לגלות לו את הסיבה. ואז הרב

"כשהייתי בחור אחת מבנותיו של פרנק, שהיה ובנוסף איש מאוד שתמך הוא נפטר בגיל 43 והותיר ארבע בנות. ציווה כי כל לתלמידי חכמים קומה, שיתמנו לראשי ישיבה, יספק להם את להם.

אלמנתו של רבי 'גולדה', לקחה ברצינות רבה אחרי כל הצעת ארבעת חתניה הימים לראשי הבת הבכורה תחילה איתי.

סיפר:

התארסתי עם רבי שרגא פייבל תלמיד חכם עסקים עשיר בלומדי תורה. מדלקת ריאות אחריו אלמנה עם בצוואתו הוא בנותיו ינשאו בעלי שיעור בסופו של דבר והרכוש שהשאיר המחיה הדרושה

שרגא פייבל, את המשימה וחקרה ביסודיות שידוך, ואכן כל הפכו ברבות ישיבה. אולם שלה התארסה בתקופת האירוסין

שלנו", המשיך ר' ארצ'יק, "חמותי לעתיד וכלתי שאלו אותי אם אני מעוניין לראות את המפעל המשפחתי. הייתי חתן מאוד נרגש והשבת, בטח... הם לקחו אותי אל המפעל ובמהלך הביקור, שאלתי כמה שאלות שסיקרנו אותי, כיצד הם עושים את זה, מדוע הם עושים כך, לאן הם שולחים את הסחורה וכו'.

"למחרת קראה לי אם הכלה והודיעה לי: 'אנחנו מבטלים את השידוך'. הייתי המום, היה זה שידוך מהסוג שתמיד רצית! והאם המשיכה: 'הכלה הזו נחשבת לשידוך הטוב ביותר, בעלי ז"ל ואני רוצים רק חתנים שיהיו ראשי ישיבות וגדולי ישראל בעתיד. האופן בו שאלת אתמול את השאלות גרם לי להבין שאתה יותר מתעניין בעסקים מלימוד תורה, ואין בך את היכולת להפוך לראש ישיבה."

ר' ארצ'יק הסביר לסבא מסלבודקה, כי לפני קבלת תפקיד ראש הישיבה הגדולה והיוקרתית ביותר בעולם, הוא ביקש לבדוק שני דברים. האחד, לראות אם האלמנה עדיין בחיים, מכיוון שהוא אינו רוצה לפגוע בה בכך שתבין שהיא ויתרה על מי שהפך להיות ראש ישיבה גדול. ושנית, לבדוק אם כלתו לשעבר אכן נישאה למישהו שהפך בעצמו לראש ישיבה. "בקשר לאלמנה, בדקתי את העניין והתברר לי שהיא עדיין בחיים, ולכן החלטתי שאינני מעוניין לפגוע בה ולא אקח על עצמי את התפקיד. בקשר לבעלה של ארוסתי לשעבר, עוד לא הספקתי לברר."

כעבור שבוע, חזר ר' ארצ'יק אל הסבא וסיפר כי נודע לו שבעלה של הבת הינו רבי משה מרדכי אפשטיין, עליו הלומד בכולל, אך מעולם לא הפך לראש ישיבה. הוא ביקש מהסבא להציע לו את התפקיד הנכבד, כדי שהאלמנה תשמח על ההחלטה להשיא את בתה לו!

בזוהר נאמר: "כל המזכה לאחרים - אותה הזכות עומדת לו ואינה סרה ממנו".
בעל הרוקח: "אין זכות כמזכה הרבים" -
אפילו אדם פשוט ביותר, כיוון שהוא מזכה הרבים, מעלתו עצומה בשמים ואין מצווה אדירה יותר מזו.
דרשו על כך רבותינו, שאדם שזוכה לחזק את הרבים, ולזכותם, זוכה להיות במעלה כמו פיו של ה' יתברך! כביכול, הוא יגזור גזירה, וה' מקיים.

200 ש" בלבד לשבת

וזכות הרבים נזקפת לזכותך!

בזכותך, יחולקו מאות עלונים

בעשרות בתי כנסת

Shuly3910@gmail.com

058-329-0739

חשבון 61135 - בנק דיסקונט - סניף 56

ע"ש SHCH office

לעילוי נשמת

הרב אלטר אהרן יצחק

הרשקוביץ זצ"ל

י"ז בטבת תשע"ו

עלות העלון לשבת

200 ש" בלבד

בנק דיסקונט סניף 56

חשבון 61135

ע"ש: SHCH office

אסמכתא למייל:

Shuly3910@gmail.com

הפצה: אלעד, חדרה, נתניה,
בני ברק, פתח תקווה, רחובות,
מודיעין עילית ואחיסמך

העלון נתרם השבת

לעילוי נשמת

הרב אלטר אהרן יצחק ב"ר יוסף זצ"ל

הרשקוביץ

וכך היה... רבי משה מרדכי אפשטיין התמנה לראש ישיבת סלבודקה, ומאוחר יותר כיהן כראש ישיבת חברון בארץ ישראל.

"אתם קולטים עד כמה הסיפור מדהים?" מתרגש הנכד. "האלמנה זורקת אותו מפני שלטענתה הוא אינו טוב מספיק כדי להיות ראש ישיבה, וכשנקראת בפניו ההזדמנות להפוך לאחד מראשי הישיבות המפורסמות בעולם, ולהוכיח לה שטעתה - הוא מעדיף לוותר על כך, העיקר לא לפגוע באותה אשה".

כאשר נודע הסיפור לחפץ חיים, הוא אמר כי ברצונו לפגוש את ר' ארצ'ק, וכאשר אכן פגש אותו, הוא קם לכבודו ונשק לו.

הבטחת הבורא לעמו | פתיחת ספר שמות

הגאון רבי שלמה זלמן גרוסמן שליט"א

בתחילת ספר שמות מתחילה התורה בסיפור התהוות עם ישראל, איך משפחה אחת של יחידים, צאצאיהם של אברהם יצחק ויעקב, הפכה לאומה שלימה. וההתהוות הזו היתה בגלות הגוף והנפש, מתוך שיעבוד וייסורים גדולים. השפלה גדולה, ומהיותם בני האבות בני מלכים, נהפכו באכזריות לעבדים בגוף ובנפש. ובדרך זו לא היה סיכוי לבני האבות הקדושים להתהוות לאומה ולעם ה'. ומדברי המדרש אנו למדים שכבר קודם לשיעבוד, החל להתרופף הקשר בין ישראל לבין האבות הקדושים, וממילא גם נחלשו הבנים באמונתם, ולפיכך רק גדל העול והשיעבוד הקשה הורידם למ"ט שערי טומאה.

אך ברוך המקום שומר הבטחתו, שקיים דברו כפי הבטחתו לאבות, שהם היו עצם הלוז ותכלית של הבריאה כולה, ופדה את ישראל ממצרים כאומה, בנס ופלא. והקב"ה ברוב רחמיו רומם את בני ישראל מעומק השיעבוד והטומאה, והעלה אותם להיותם לעם אחד, עם ה', וזיכך את גופם ונשמתם עד שהיו ראויים לקבל את התורה. וכבר בהיותם במצרים נתן להם את הכח להתעלות ע"י מצוות הפסח והמילה, עד שהגיעו למדרגות נעלות ונשגבות, כשעמדו כאיש אחד בלב אחד תחת הר סיני.

בפרשיות שלפנינו מספרת התורה, את סוד התהוות של עם ישראל, שנבנה מתוך הסבל, עם הרבה צער וכאב. גשמי ורוחני, משל לזרע שמוכנס לאדמה, ונרקב שם, ואח"כ צומח ממנו פרי חדש ויפה. ומתוך הבנת גלות מצרים אנו מבינים כי סוד זה הולך וסובב את מאורעות עם ישראל מאז ועד היום, ולמרות הגלויות וכל הקשיים והסבל הנורא שעם ישראל עבר, שלא היה כן לכל אומה ולשון, ואעפ"כ עם ישראל חי וקיים ודבוק בה' ובתורתו, וחוזר וצומח מחדש גם מתהומות האופל שנפל שם. וכיום אנו רואים לנגד עינינו, כיצד עולם התורה והישיבות פורח לאחר הגלות הנוראה באירופה שחוללה את השואה הנוראה, שבה איבדו יהודים רבים את התקוה, ולא האמינו שעוד ירבו בתי מדרשות בכל עיר ועיר, ובכל מדינה ומדינה.

אך הקב"ה נאמן בבריתו כי לא תשכח תורה מפי זרעו, הרים מעפר דל, ומאפר הצמיח ישועה, ויצץ ציץ ויגמול שקד, ולא עוד אלא שכופף את השלטון שרחוק מאמונה, וכפה עליהם להכיר בלומדי התורה. כל זה הוא חסד אלוקים, שלא כפי הטבע, ואף שיש מהם שאומרים 'פן ירבה', הקב"ה אומר 'כן ירבה'.

על ידי התבוננות נכונה בפסוקים ובמאורעות עם ישראל, שבספר שמות, נמצא דרך חיים, ונלמד שבכל מצב שנמצא בו איש יהודי, אפילו ירד למ"ט שערי טומאה, הקב"ה לא מתייאש ממנו, ופועל בכל דרך להשיבו לביתו ולתפקידו בעולם. כי גלות מצרים היא הוראה ולימוד לכל הגלויות, גלות מצרים הכינה את עם ישראל לקבלת התורה בכל מצב שהאדם נמצא, ולכל העתיד, ומעיין התורה יפכה מים חיים לנפש עייפה, כי טל חיים היא, ובאורה נראה אור. וזה חיזוק גדול לכל אחד ואחד. לימוד מעמיק ונכון של ספר תורת אלוקים, ודברי חז"ל, ושאר המפרשים רבותינו הקדושים על ספר שמות, יפרוש בפנינו הבנה נכונה, המביאה לידי אותה הרגשת אמונה נשגבה, שרצה הקב"ה ללמדנו בספר שמות. וכשהאדם יפתח את לבו ומוחו ללמוד ולהתבונן בדברי אלוקים חיים, ויתחנן בתפילה למי שנטע בנו חיי עולם, יזכה לאור הגנוז שבתורה הקדושה, לאמונה שלמה, ולדבקות הרצויה לפניו, כי זה כל האדם.

חיזוק האמונה או טשטוש גבולות

הרב מנחם שוורץ שליט"א

"ויַמַּת יוֹסֵף וְכָל אָחָיו וְכָל הַדּוֹר הַהוּא". החלל שנפער עם הסתלקותו של לוי, האחרון משבטי י"ה שהאריך ימים וחי בקרב בני ישראל, חולל זעזוע רוחני.

אומר המדרש "ויַמַּת יוֹסֵף וְכָל אָחָיו וְכָל הַדּוֹר הַהוּא" (שמות רבה א, ח): ללמדך, שכל זמן שהיה קיים אחד מאותם שירדו למצרים, לא שעבדו המצרים את בני ישראל, וכשמת יוסף הפרו ברית מילה, אמרו: "נְהַיָּה פְּמֻצְרִים".

מנגד לאותם חלשי אמונה שטענו "נְהַיָּה פְּמֻצְרִים", רבים מבני ישראל עמדו איתנים וחיזקו זה את זה באמונה ובבטחון, וכך שנו חכמינו בברייתא (תנא דבי אליהו רבה כג): כשהיו ישראל במצרים נתקבצו כולם וישבו יחד משום שהיו כולם באגודה אחת, וכתרו ברית יחד שיעשו גמילות חסדים זה עם זה, וישמרו בליבם ברית אברהם יצחק ויעקב ולעבוד את אביהם שבשמים לבדו, ושלא יניחו לשון בית יעקב אביהם, ושלא ילמדו לשון מצרים, מפני דרכי עבודה זרה!

למדנו מדברי חכמינו ששתי דעות התגבשו בקרב בני ישראל, אחת אומרת: "נְהַיָּה פְּמֻצְרִים", נטשטש את הגבולות בין בני ישראל למצריים ובכך נשקט את קנאתם ושנאתם שלא תתגברנה כלפינו. השניה אומרת: נשמור על אחדותנו, נחזיק במנהגי אבותינו ונתחזק יחד באמונה ובבטחון. תודה רבה למ. קוזלובסקי על הבאת החומר.

הערכה רבה להרב מנחם שוורץ שליט"א בעזרתו הרבה [בעת שהתגורר בעיר פתח תקווה] למען השיעור שפתח הר"ר אלטר אהרן יצחק הרשקוביץ זצ"ל, שיעור שממשיך להתקיים עד היום ונמסר ע"י הרב יאיר לב שליט"א בכל יום שלישי.

להצטרפות לתפוצת 'האמונה במייל'

נא לשלוח מייל ל:

shuly3910@gmail.com

מדוע דרך רשעים צלחה?

הגאון רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א

"זכיתי לקבל תורה בבחורותי בישיבת פונביז', מפי מורי ורבי הגה"צ רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל. שמעתי מפיו אמרה המיישבת תמיהות רבות. רבים תמהים מפני מה דרך רשעים צלחה. מדוע רואים לפעמים שפע עשירות מופלגת אצל אלו שאינם ראויים לכך במעשיהם- כפי מבט עיני הבשר של אנשים קטנים כמונו. ודאי הכל נקצב משמים. אולם יש גם הסבר מתקבל על הדעת: "כאשר ברא הקב"ה את עולמו ברא גם את היצר הרע והציבו על משמרתו- להטעות בני אדם במעשיהם. התאונן היצר וטען: 'אין כאן שוויון. כגמול לקיום המצוות- מובטח לו ליהודי עונג רוחני בזה ובבא עד בלי גבול. ואילו אם ישמע בקולי- לא ירוויח מאומה ויצא נפסד מכל עבר, וכי כיצד יש לי כלל סיכוי לשכנע את הבריות?' "אמר לו הקב"ה: 'כנים דבריך. דברי טעם אמרת. הא לך ארגזי מעות, כוח להוריק שפע רב'..."

"הפטיר הרב דסלר: 'יש גבירים, שכל אסמי ממונם אינם באים אלא מאותו אוצר'..."
 "וכשם שהדברים אמורים לגבי עשירות. כן ממש לגבי חכמה. וגם כאן, הדברים מפורשים בחז"ל. כך הוא לשון המדרש (במדבר פכ"ב, ו): 'שנו רבותינו, שני חכמים עמדו בעולם, אחד מישראל ואחד מעובדי כוכבים, אחיתופל מישראל ובלעם מאומות העולם, ושניהם נאבדו מן העולם. וכן שני גיבורים עמדו בעולם, אחד מישראל ואחד מאומות העולם, שמשון מישראל וגלית מאומות העולם, ושניהם נאבדו מן העולם. וכן שני עשירים עמדו בעולם, אחד מישראל ואחד מאומות העולם, קורח מישראל והמן מאומות העולם ושניהם נאבדו מן העולם, למה שלא היה מתנתן מן הקב"ה אלא חוטפין אותה להם'. הרי לנו דברים מפורשים. יש שאחד מוסר מחכמת תורתו, ומקור מעיינו אינו מן הקדושה. הוא משמיע שיעורים נפלאים, אך אין זה בשליחות הקב"ה. מרב ומורה כזה יש להמלט!"

ואין אכן נדע מי הוא אותו מלאך- שליח המדבר מפי הגבורה?! אכן כיום, לדאבונו, אכן היטשטשו גבולות ושורר בלבול. ברם, בני ישראל נחוונו משמים בחוש מוטבע ויש בידיהם כלי בוחן. השי"ת אינו נוטש את עמו, ומעניק להם חוש רוחני בין תכלת לקלא אילן.
 המשגיח הגה"צ רבי אליהו אליעזר דסלר זצוק"ל נלב"ע
 כ"ד טבת תשי"ד

בדרך שאדם רוצה ללכת, מוליכים אותו

הרב בניציון נורדמן שליט"א

השבוע אנחנו מתחילים את תקופת "מי השובבים", בספרים הקדושים תקופה זו מצויינת כימים של תיקון עצמי, של התחדשות והתעלות. ההסבר לכך הוא מפני שפרשיות השבועות הללו שראשי התיבות שלהם הוא "שובבים", (החל מפרשת שמות ועד פרשת משפטים), עוסקות ביצירתו ובבניינו של העם היהודי, הוא עוסק בשעבוד בני ישראל במצריים, יציאתם ממצרים, קבלת התורה ועד הקמת המשכן. הפרשיות הבאות הינם תמצית התהוות עם ישראל לעם. יש בפרשות הללו לקחים מאלפים לדמותו של העם היהודי - עם הנצח.

בפרשת השבוע מספרת התורה על שפרה ופועה, המיילדות של עם ישראל, שקיבלו פקודה חד משמעית מפרעה מלך מצריים. "בַּיְלָדְךָן אֶת הָעֶבְרִיּוֹת וְרֵאִיתָן עַל הָאֲבָנִים אִם בֶּן הוּא וְהִמַּתָּן אֹתוֹ וְאִם בַּת הִיא וְחַיָּה". יועצו של פרעה חזו בכוכבים שמנהיגם של עם ישראל יהיה יהודי וממין זכר. הוא הורה למיילדות להרוג כל בן זכר שיוולד לעם היהודי. על ידי כך קיווה פרעה שאותו שעשוי להיות המנהיג שיוציא את בני ישראל משעבוד מצריים, יומת בעודו בן יומו.

מה הייתה עושה כל מיילדת שהייתה מקבלת כזו פקודה? קשה לדעת. כיצד ניתן לשקר את פרעה? כיצד ניתן מצד אחד להחיות את הילדים, ומאידך לא לעורר את חשדו של המלך? כאן מלמדות אותנו שפרה ופועה, המיילדות העבריות, לקח חשוב על אחריות ומסירות שבאה כאן לידי ביטוי ב"חשיבה מחוץ לקופסא".

כאשר פרעה מגלה שבניהם של הנשים היהודיות לא מתו, הוא קורא להם לסדר. וכך מספרת התורה: "וַיִּקְרָא מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְמַיְלֵדוֹת וַיֹּאמֶר לָהֶן מִדּוּעַ עֲשִׂיתֶן הַדָּבָר הַזֶּה וַתַּחַיֶּינָן אֶת הַיְלָדִים. וַתֹּאמְרֶינן הַמַּיְלֵדוֹת אֶל פְּרַעֲהַ כִּי לֹא כָנְשִׁים הַמִּצְרַיִת הָעֶבְרִיִת כִּי חַיּוֹת הֵנָּה בְּטָרֶם תָּבוֹא אֵלֵהֶן הַמַּיְלֵדוֹת וַיֵּלְדוּ". המיילדות סיפרו לפרעה, שהנשים היהודיות אינם מזמינות כלל את המיילדות בטרם הם יולדות אלא "מסתדרות לבד". תשובה פשוטה ומוחצת. שפרה ופועה לא גמגמו, הם לא התפתלו בדבריהם. שאלת שאלה - קיבלת תשובה.

שואלים המפרשים, כיצד האמין להם פרעה? האם הוא קיבל את תשובתם הלכאורה מגוחכת בלי היסוס? האם הוא לא חשב לרגע כיצד דווקא כאשר הוא מזמין אותם אליו לשיחה, לפתע הנשים היהודיות מתחילות ללדת לבד?

יש לכך תשובות רבות. אחת התשובות עוסקת ב"כוחה של הסתה". מהות שיעבוד מצרים היה הפחד של העם המצרי ופרעה בראשם, מהשתלטות היהודים על ארץ מצרים. פרעה הסית את כל העם, שהיהודים שונים מהעם המצרי. למרות שהיהודים היו חלק אינטגרלי מההווי המצרי וממוקדי הכוח והשלטון, למרות שיוסף הציל את הכלכלה המצרית ואת העם המצרי מאבדון, למרות שיעקב בירך את הנילוס שהשקה את מצריים, עדיין מנסה פרעה לשכנע את העם המצרי שהיהודים הם לא כמו המצרים. הם שונים ומוזרים. "ברגע שתהיה להם אפשרות, הם ילחמו בנו ויעיפו אותנו מכאן".

כוח ההסתה הזו חלחלה בעם המצרי. היהודים שונים. הם אינם שווים זכויות. ועל כן המיילדות העבריות, בתשובתם לפרעה מוסיפות את המשפט "כי לא כנשים המצריות העבריות". הנשים העבריות שונות מהנשים המצריות. פרעה היה שקוע עמוק בתוך ההסתה, עד שהוא עצמו האמין לשטות שהוא בדה. הרי אם היה מסיר לרגע את האמונה ב"גולם" שהוא עצמו יצר, הוא היה מבין שאין באמת הבדל בין הנשים העבריות לנשים המצריות. אך כוח ההסתה היה גדול מכל דבר אחר.

**עלון 'האמונה' ניתן להורדה
 בדרכו, לדעת, אור נקי
 ואידישע ווינקעל**

כל אחד והשפע שלו

הרב ישעיהו וינד שליט"א

הפרגון והעין הטובה מתגלית במלוא הדרה בהתנהגותו של אהרן הכהן. הקב"ה מבקש למנות את משה רבנו כמנהיג העם, הוא יהיה זה שיגאל אותם ממצרים, הוא יתרה בפרעה ואף יעשה בפניו ניסים ומופתים. בהמשך הוא יהיה היחיד שיעלה השמימה לדבר עם בורא עולם, ארבעים ימים ולילות ללא אוכל שתיה ושינה, זכות עצומה עומדת ליפול בחלקו של משה רבנו.

אך הוא אינו מסכים! ואומר לקב"ה 'שלח נא ביד תשלח', הכוונה לאהרן הכהן.

מה יש? משה מפחד שמא ואולי אחיו הבכור, אהרן, ייפגע מכך. אינו יודע האם באמת יקבל בלב שלם את העובדה שאחיו הצעיר פתאום עולה עליו והוא מתמנה למנהיג העל.

אבל אהרן הכהן מתנהג אחרת. הוא שמח באמת עם אחיו. בורא עולם אומר למשה 'אין לך מה לדאוג, כנראה שאינך מספיק מכיר את אחיך הצדיק: 'אהרן אחיך... הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבך'. עם לב הזהב שלו הוא באמת יפרגן לך מכל הלב, לא תהיה אפילו טיפת קנאה, לא זו בלבד אלא הוא גם ישמח בכך שאחיו הופך להיות המנהיג הגדול לעם ישראל.

משום מה, לרוב האנשים נדמה שכאשר מישהו מצליח בחיים, בתורה, או להבדיל בכסף, קריירה, משפחה וכדו', זה מגיע על חשבון השני. כאשר חבר שלך פתאום הצליח והרוויח סכום כסף גדול, קנה לו בית חדש, רכב מתקדם, ולך אין את כל זה, האם זה על חשבונך? האם הוא לקח ממך משהו, אם הוא יפסיד פתאום את כל רכושו, האם הכסף יעבור אליך? ברור שלא, אין שום קשר בין הצלחה שלו לבין אי הצלחה שלך. הוא יכול להצליח בחיים וגם אתה יכול להצליח, הוא יכול להפסיד ואתה עדיין תישאר בלי כלום.

מי שחי מתוך אמונה בבורא עולם יודע שלכל אחד יש צינור שפע מיוחד, כאשר לחבר שלך זורם שפע גדול, הוא לא נוגע אף בטיפה אחת מהשפע שלך. אם נחשוב ונעמיק בדברים נראה שמידת הקנאה, בלתי הגיונית לחלוטין. מה גם שהיא גורמת צער גדול לאדם הלקוי במידה זו, הקנאה לא תעביר אליך אפילו שקל אחד מההוא שבו אתה מקנא, המקנא ניזוק כאן בכפלים, גם כסף אין לו וגם שמחת חיים אין לו בגלל הקנאה.

מהו הביטחון?

'הסבא' הגאון רבי יוסף יוזל הורביץ זצוק"ל

בענין המדרגות בבטחון, מצינו בספר "אבן ישראל" לאדמו"ר הגאון ר' ישראל סלנטר ז"ל: שיש שני מיני בטחון: בטחון של חובת הלבבות, ובטחון של הרמב"ן. להחובת הלבבות צריך לבטוח בהקב"ה על ידי השתדלות דוקא, כי אסור לסמוך על הנס, אף כי אין מעצור להקב"ה להושיע אף בלא השתדלות, אעפ"כ מה שבכחו לעשות מחויב הוא לעשות (עי"ש שער הבטחון פרק ד'), וחטא אסא היה מה שלא דרש בה' כלל, רק ברופאים כמפורש בפסוק. ולדעת הרמב"ן הבטחון הוא להשליך על ה' לבד יתנו, בלי שום סיבה. ומה שדרשו רז"ל "ורפא ירפא", היינו שניתן רשות לרופא לרפא, אבל העובד השלם

אין ראוי לדרוש כלל ברפואה טבעית, ולדעתי גם בפרנסה אין צריך שום השתדלות, רק בטחון בה'. אמנם גם לדעת בעל החובת הלבבות אסור להרבות בהשתדלות, רק לעשות סיבה שיהיה אפשר גם כן על פי הטבע להרויח, ולבטוח בהשי"ת, אבל ריבוי ההשתדלות הוא חסרון בטחון כידוע. אבל המינים והאפיקורסים שאינם מאמינים שהשי"ת מנהיג העולם, רק נתנו ההנהגה לכוכבי השמים וכסיליהם, זה דרכם כסל למו להרבות מאד בהשתדלות לעשות סיבות למחסוריהם, מאחר שאינם מאמינים רק בטבע.

וכפי הנראה שיטת החובת הלבבות היא בשביל בעלי בתים היראים, והשיטה של הרמב"ן בשביל חובשי בית המדרש, אשר אחת שאלו שבתם בבית ה' כל ימי חייהם, שאינם צריכים שום סיבה אלא לבטוח בה' בלי שום השתדלות.

אמנם מצינו שגם החובת הלבבות כתב בשביל יחידי סגולה שיטה מיוחדת של בטחון בלי שום השתדלות, באמרו שם: והעילה אשר בעבורה חייב הבורא את האדם לחזור ולסבב על סיבות הטרף ושאר מה שהוא צריך אליו, לשני פנים: אחד מהם מפני שחייבה התורה בחינת הנפש בעבודת האלוקים ובהמרותו, בחן אותה במה שמראה זה ממנו. והוא הצורך והחיסרון אל מה שנחוץ לה ממאכל ומשתה מלבוש... וצוה אותם לחזור עליהם להביאם בסיבות המוכנות להם על פנים מיוחדים ועתים ידועים וכו'. והשני כי אילו לא הוצרך האדם לטרוח ולחזור ולסבב להבאת טרפו היה בועט ורודף אחר העבירות וכו'. ואם הוא מגביר עבודת האלוקים, ובוחר ביראתו, ובוטח בו בעניני תורתו ועולמו, סר מן הדברים המגונים, וכוסף למידות הטובות לא יבעט במנוחה, ולא יטה אל השלוה, לא ישיאהו היצר, לא יפת בכשפי העולם, יסתלק מעליו טורח הגלגול והסיבוב בהבאת טרפו. מפני הסתלקות שתי הפנים מעליו, הבחינה, והבעיטה בטובה, ויבואהו טרפו בלי טורח ובלו יגיעה כפי סיפוקו ומזונו, כמו שנאמר "לא ירעיב נפש צדיק". מדברים אלו למדים אנו שבעצם אין מחלוקת בין הרמב"ן לחובת הלבבות, אלא הכל תלוי בדרגת האדם. וגם אם יאמרו שיש מחלוקת ביניהם, זה רק לגבי כמות ההשתדלות שחייב אדם לעשות, ולא לגבי גדר הבטחון שהכל לפי חשבון מדוקדק.

ניצוץ של אמונה

הגאון רבי ראובן אלבו שליט"א

שמעתי בעבר מהדרשן המופלג רבי שבתאי יודלביץ זצ"ל שסיפר שפעם אחת היה יהודי כופר ברוסיה, שהלך לשדה ולקח עמו ספר תורה של אחד מהסבים שלו, והיה קורע אותו לעיני כולם כדי להראות שאינו מאמין, לפתע עבר שם טרקטור ובלא שימת לב דרך לו על הרגל. צעק אותו כופר בקול גדול: אלוקים, תעזור לי! שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד!"

ביד אחת הוא קורע ספר תורה להראות שבכלל לא מאמין, אך ביד השניה הוא מניף ידו ואומר שמע ישראל. כשמגיע הדבר לעצמות, אפילו אנשים הכופרים ביותר נעשים המאמינים הגדולים ביותר! מים רבים לא יוכלו לכבות את האֵהָבָה (שה"ש ה, ז), את אותו ניצוץ קדוש הטמון בכל יהודי ויהודי, עלינו רק להדליקו ואז נראה שכל כולו נעשה שלהבת של קדושה וטהרה.

בכל יום שלישי בשעה 7.00 בערב מתקיים מסע אל הפרשה
 ע"י הרב יאיר לב שליט"א ברחוב טרומפלדור 63/2 פתח תקווה

